

ZILELE ACADEMIEI ARTELOR TRADIȚIONALE DIN ROMÂNIA Sibiu, 11-12 august 2007

Ada Maria POPA

Motto: „Cred în cultura populară.”

Acad. Ionel Haiduc. Președintele Academiei Române

Muzeul „ASTRA”, dimpreună cu Sibiu și întreaga Românie, a avut bucuria sărbătorii Zilelor Academiei Artelor Tradiționale, cel mai de suflet proiect născut în piramida „Tezaurilor Umane VII”, ctitorie culturală, ce reprezintă o premieră mondială, prin investirea cu calitatea de membri ai unui forum național de reprezentare a valorilor superioare individuale ale culturii naționale de esență populară tradițională.

În perioada 11-12 August 2007, în Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului, a avut loc marca reuniune a membrilor Academiei Artelor Tradiționale din România, cu invitata de onoare, Academie Română, reprezentată de însăși Domnia Sa Domnul Președinte, acad. Ionel Haiduc și domnul vicepreședinte, acad. Florin Gheorghe Filip.

În anul Capitalei Culturale Europene s-a săvârșit îndelung așteptata și dorita reuniune inaugurală a Adunării Generale a Academiei Artelor Tradiționale din România, prilej pentru recunoașterea oficială, din partea forului cultural științific suprem din România, a valorii excepționale a personalităților individuale reprezentative pentru întreaga cultură populară tradițională din România.

Ani de zile, s-a așteptat acest adevărat „botez” (recunoaștere oficială) al „academiei satului românesc”, inspirată de memorabilele Discursuri de Recepțiune, cel al acad. Lucian Blaga (despre virtuțile satului românesc) și cel al acad. Liviu Rebreanu (despre cele ale țaranului român), ctitorie deplin consensuală astăzi, în condițiile formulării noii paradigme cultural universale, cea a salvagădării patrimoniului cultural imaterial, prin promulgarea Convenției UNESCO, din 17 octombrie 2003.

În luna august 2007, Capitala Culturală Europeană a operat o deschidere majoră spre întâlnirea celor două academii – una nonformală și cealaltă informală - reprezentative, fiecare, pentru cele două subsisteme ale Culturii Naționale, cea aulică și cea populară, cea scrisă și cea orală, cea alogenă și cea autohtonă, deschizând larg porțile unei noi „instituții” primordiale a culturii românești, porți ale cunoașterii, recunoașterii și rodniciei comunicării dintre cele două structuri academice, Academia Română acceptând, astfel, într-o adevărată premieră culturală mondială, tutelarea academiei culturii populare tradiționale, prin aceasta, asumând un rol major și extrem de benefic în promovarea programului „Tezaure Umane VII” în plan național.

Prin Europa, întorcându-ne la noi înșine!

Grădina ideatică a Muzeului în aer liber din Dumbrava Sibiului, care se înscrie într-o parafrază contemporană a miraculoasei „Grădini antice a lui Akademos”, se dovedește, încă o dată, a fi cel mai binefăcător spațiu de dialog între cele două culturi, aulică și populară, între valorile civilizației tradiționale și contemporane, dar și între valorile de cea mai înaltă recunoaștere universală, prin aprobarea instituirii Premiului UNESCO pentru Patrimoniu Tehnic Preindustrial, (aparținând patrimoniului cultural material) și cel al patrimoniului imaterial, ultimul dintre acestea titrat după sintagma UNESCO, „Tezaure Umane VII”, fiind elogiata de conducerea UNESCO, la Seul, în 4 octombrie 2004, ca fiind un program model și înaintemergător pe plan universal.

Meșterii și creatorii populari, interpreții și păstrătorii de basme și „eresuri”, consacrate personalități ale satelor și comunităților de origine, primiți în Academia Artelor Tradiționale din România, începând cu anul 1993, au avut posibilitatea etalării propriilor creații, reprezentative pentru personalitatea lor artistică, într-o expoziție vie, un fir ariadnic, bun conducător în periplul Recunoașterii, însoțiți în acest demers de ucenicii lor, în cea mai expresivă și conducătoare ștafetă culturală perpetuată prin Tradiție.

Căldura spirituală a rostuirii unui *Te-Deum* la Biserica-monument din Dretea, în prologul manifestărilor, a oferit prilejul rostirii unui mesaj, în semn de profundă comuniune spirituală și simbolică cu toți cei trecuți în neființă, dar prin al căror cuvânt și faptă s-a întrupat Muzeul „ASTRA” și apoi Muzeul Tehnicii Populare, astăzi Muzeul Civilizației Populare Tradiționale „ASTRA”.

Vocea tulnicului, cu impresionante chemări lirice, maiestuoasă manifestare a unui sistem sonor de comunicare între membrii comunităților rurale ce-și are

originea în preistorie și care ne-a fost redată de grupul de tulnicărese venite din comuna Blăjeni, din Munții Apuseni, a reprezentat, de-a lungul zilelor de sărbătoare, evocate acum, un laitmotiv sapiențial, cu conotații multiple. Sensul profund a fost acela al trezirii conștiinței tuturor dregătorilor țării (care absentează, de regulă, la manifestările de această natură din Muzeul „ASTRA”), care poartă răspunderea, în fața națiunii și a istoriei, pentru păstrarea sfântă a tradițiilor-argument primordial al identității noastre.

Una dintre surprizele oferite, în semn generos, de bun augur, de către Muzeul „ASTRA”, fericitul amfitrion, întregii pleiade de oaspeți de seamă, așteptați la celebrarea Zilelor Academiei Artelor Tradiționale, a fost broșura dedicată „academiei satului și țaranului român”.

Simbolul, sub auspiciile căruia s-a deschis cuvântului scris și imaginii proiectul de suflet al Muzeului „ASTRA”, este coroana de lumini a candelabruului Bisericii din Dretea (ctitorie din 1672).

Broșura dedicată „Academiei Artelor Tradiționale din România” ar putea fi descrisă printr-o singură imagine a unei axe născută din trei confesiuni

Zilele
Academiei
Artelor
Tradiționale
din România,
Muzeul în aer
liber, Biserica-
monument din
Dretea,
comuna
Mănăstireni,
județul Cluj, 11
August 2007.

Foto: Alexandru
Olănescu

consubstanțiale: Acad. Lucian Blaga, în *Elogiul satului românesc* - „Vreau să vorbesc despre singura prezentă vie încă, deși nemuritoare, nemuritoare, deși așa de terestră, despre unanimul nostru înaintaș fără de nume, despre: satul românesc.”; Prof. Dr. Corneliu Bucur, în *Argumente pentru o academie a satului românesc*: „Menirea Academiei Artelor Tradiționale din România constă din selecționarea, pe criterii de autenticitate, valoare și originalitate, a personalităților individuale reale ale culturii și civilizației populare tradiționale și promovarea lor în conștiința națională și universală ca entități superlative și reprezentative ale capacității de creație a artiștilor populari contemporani, valori esențiale în planul configurării identității noastre etnoculturale (adevărate „tezaure umane vii”) și eseistul Christos Yannaras, în *Foamea și setea* - „A fi trup și suflet cu tradiția înseamnă participare la bogăția vieții pe care ne-a lăsat-o moștenire trecutul.”

La reuniunea Adunării Generale a Academiei Artelor Tradiționale din România, alocuțiunile președintelui Academiei Române acad. Ionel Haiduc și a vicepreședintelui acad. Florin Gheorghe Filip au luminat întreaga asistență, prefigurând adevărate semne de hotar, pentru derularea activităților viitoare în cadrul acestui program strategic național, care ar fi trebuit, demult, asumat de Guvernul României, prin Ministerul Culturii și Cultelor ca program oficial al României, întru apărarea și afirmarea identității noastre naționale. Alocuțiunile rostite de prof. univ. dr. Ilie Moise, cercetător în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu, prof. univ. dr. Gheorghe Pavelescu, și, în final, de prof. dr. Corneliu Bucur, au reprezentat un liant de cimentare a dialogului între reprezentanții culturii aulice și cei ai culturii populare tradiționale.

Printre cei care au vorbit, în numele Academiei Artelor Tradiționale din România, nominalizăm membrii: Adela Petre, Nicolae Purcărea, Ionică Stepan, Olivia Tima, Mircea Lac, Nicolae Diaconu, Lucia Todoran, Maria Constantinescu, Valeria Peter-Predescu,

Valeria Arnăutu, Florica Ungur Prin cele spuse, sfios, dar cu deplină convingere, ei au dat glas mărturisirii profesiunilor lor de credință și de jertfă în întreaga lor viați dedicate slujirii tradiției și păstrării neatînse a flăcării aprinse la candela așezată în fața icoanei identității noastre culturale.

Zilele Academiei Artelor Tradiționale din România s-au înscris ca un eveniment având o semnificație majoră în planul culturii naționale și universale, prin puterea exemplului făptuit, prin recunoașterea necesității instituirii unei instituții cu profil academic, dedicată purtării unui fertil și susținut dialog între valorile culturale ale satului și orașului, prin acceptarea tutelării întreg programului dedicat recunoașterii și susținerii, augmentării și promovării valorilor patrimoniului cultural imaterial – creații și creatori, deopotrivă – de către forumul științific și cultural suprem al unei țări (România), care printre cele dintâi academii din lume a înțeles că pentru destinul cultural al unui neam, salvagardarea acestor valori de patrimoniu este absolut vitală.

Evenimentul, găzduit de Muzeul „ASTRA”, în zilele de 11-12 august 2007, a oferit distincțiuni oaspeți și posibilitatea vizitării Muzeului Civilizației Populare Tradiționale ASTRA, realizare monumentală a etnomuzeologiei românești din ultimii 45 de ani, pe care au elogiat-o în mod deosebit: „Cu prilejul Zilelor Academiei Artelor Tradiționale din România am vizitat Muzeul din Dumbrava Sibiului. Auzisem despre acest muzeu, dar ce am vizitat a depășit oate așteptările! Ce a realizat aici directorul general Corneliu Bucur este absolut remarcabil. Prima dată am călcat în Dumbrava Sibiului în anii copilăriei. Am locuit în Sibiu în timpul refugiului între 1940-1945, când părinții mă aduceau uneori la iarbă verde. Vizita mi-a trezit amintiri de demult... Academia Artelor Tradiționale face un lucru minunat cultivând tradiția culturală românească, amenințată de vremurile postmoderne. Sinceritatea, devotamentul, lucrul bine făcut și cu suflet caracterizează activitatea acestei academii. Dorește succes deplin

Zilele
Academiei
Artelor
Tradiționale
din România.
Muzeul în aer
liber, 11
August 2007.
Foto: Alexandru
Olănescu

celor care s-au angajat, de bună voie și neștiută de nimeni, în acest efort admirabil” (acad. Ionel Haiduc); „Muzeul acesta impresionează, bucură, te face să te simi că ești român. E o simetrie și în același timp un monument al culturii tradiționale românești. Felicitări și recunoștință celor care îngrijesc și dezvoltă acest muzeu” (acad. Florin Gheorghe Filip).

„Păstrarea tradițiilor populare este o datorie și o obligație a noastră a tuturor, pentru că în lumea aceasta a globalizării există riscul ca identitatea națională să se șteargă. Cred în cultura populară” - a afirmat președintele academiei române, acad. Ionel Haiduc. „Dacă această viață a satului românesc nu va fi în continuare sprijinită să trăiască, să se afirme, viitorul națiunii noastre e în pericol.” - a spus răspicat domnul vicepreședinte al Academiei Române, acad. Florin Gheorghe Filip.

Metaforic, a fost un adevărat pelerinaj al Bucuriei Spiritului și Dialogului fratern, la acest adevărat sanctuar al identității noastre cultural naționale

După cincisprezece ani de refuzuri și amânări, de indecizii și neînțelegere a nevoii de a depăși tiparele învechite ale afirmării în plan național și universal a valorilor culturale universale, de esență populară tradițională, Muzeul „ASTRA”, inițiatorul și proiectantul Programului „Tezaurul Umane VII” a reușit să devină un succes răsunător în chiar anul Capitalei Culturale Europene, impunând atenției slujitorilor Culturii din întreaga lume, modelul principeps al unei „academii a satului” întru creșterea operei eponime și etnofondatare a mai tuturor popoarelor lumii, care rămâne creația culturală a satului.